

ŠTATISTIČNI PROSTOR, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povziranja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 245 — Štev. 245

NEW YORK, MONDAY, DECEMBER 20, 1943 — PONEDELJEK, 20. DECEMBRA, 1943

VOLUME LI. — LETNIK LI.

RUSKA ZIMSKA OFENZIVA PRICETA

Rdeča armada je pričela močno zimsko ofenzivo okoli Nevela v Beli Rusiji ter ubila ali vjela nad 22.000 Nemcev v petih dnevih silovitih bojov. — Rusi so na 50 milj dolgi fronti prodrli 19 milj globoko v nemško črto, ki varuje meje baltičkih držav.

Moskva poroča, da je prva baltška armada generala Barganjana 250.000 vojakov pred nekaj dnevi pričela ofenzivo in da je osvobodila nad 500 obljubljenih krajev med Nevelom in Vitebskom.

Berlin je že nekaj dni poročal, da so Nemci na severu pričeli zimsko ofenzivo. Moskva pa je to ofenzivo naznanila šele včeraj, ko je rdeča armada dosegla prve velike uspehe.

Nemci so imeli viličanske izjube na moštvo in v vojnem materialu. Na zamrznjenih planjavah je obklesalo 20.000 Nemcev, nad 2000 pa jih je bilo mrtvih.

Zavzete so bile tri železniške postaje — Jerezriše, 13 milj južno od Nevela, Grihači, 12 milj južno od Nevela in Bičih, 24 milj proti jugu.

Nemški radio v Vichy je kmalu zatem, ko je Moskva naznanila zimsko ofenzivo, sporočil, da veliki boji okoli Nevela povsem kažejo na zimsko ofenzivo. Vichyski kontroliran radio pravi, da Rusi napadajo s 14 infanterijskimi divizijami, s dvema tankovskima divizijama in dvema artilerijskima divizijama.

Moskva pravi, da je bilo v bojih razbitih 69 nemških tankov, 164 topov, 123 zapornih možnarjev, 586 strojníc, 790 trakov in 16 zalagelnih skladišč.

Vojni material, ki je padel Rusom v roke, je naslednji: 194 topov, 75 zapornih mož-

narjev, 735 strojníc, nad 5000 pušk, 37 tankov, 110 trakov, 24 skladišč in 200 voz vojnega materiala.

Moskva ni sporočila natančno dneva, ko se je pričela ofenziva, temveč, da je prva baltška armada šla v boj "pred nekaj dnevi" južno od Nevela.

Moskva tudi ne pove, kako obsežni so boji, toda berlinski radio pravi, da divjajo zelo hudi boji severozapadno od Nevela in ravno tako tudi južno od mesta.

Ta ruska ofenziva v najvišji meri ogroža Vitebsk, eno največjih mest v Beli Rusiji in veliko železniško križišče, od koder teče ena železnica proti severu in jugu, druga pa zapadno v Rigo v Letski.

Angleški vojaški strokovnjaki pravijo, da je zelo značilno, da so Rusi armadi, ki je pričela zimsko ofenzivo, nadeli ime prva baltška armada. Tudi general Bagranjan je popeljal novo poveljnik, ki je najbrže stopil na mesto generala Andreja I. Jeremenka. Z ozirom na to, da so Rusi dali tej armadi tako ime, se splošno domneva, da je naloga te armade prodirati proti zapadu do Baltika ter odrezati nemške čete, ki se še vedno nahajajo okoli Leningrada.

Začasna partizanska vlada vznemirja Balkan

Brn, 15. dec. — Provizorična vlada maršala Tita v Jugoslaviji vpliva porazno na sosednje Madžarsko in Rumunijo. Obedve deželi se namreč zelo bojita ruskega vpliva na Balkanu.

Naciji izrabljajo bojazen Madžarov in Rumuncev ter s propagando skušajo vplivati na oboje v toliko, da bi dobili od njih polno vojaško pomoč za bojevanje proti jugoslovanskim partizanom.

Madžarski vladni in drugi krogi so bili iznenadeni, ko so Nemci poslali v Budimpešto dr. Hansa Neubacherja, kateri ima brezdvomno nalogo, da pridobi Madžare za aktivno sodelovanje z Nemci v ofenzivi proti Titovim partizanom.

Oboje, Rumunce in Madžare skrbí tudi češko-ruski dogovor. Madžari so posebno vznemirjeni, ker jim ni ljubo, da bodo imeli na severovzhodu Rusijo za svojo sosedo po vojni. Najbolj pa jih seveda boli to, da bodo morali vrniti Čehoslovakiji ugrabljeno zemljo. Rumunija pa se boji, da bo po vojni raztrgana na kose, ker bo Rusija zahtevala, da manjšine podtujimi vladami oglašujejo kam hočejo spadati.

Patton bo vdaril na Balkan

Radio v Ankari naznanja, da je v Siciliji zbranih veliko število vpadnih ladij in da bo general George S. Patton s svojo sedmo armado v kratkem vpadel na Balkan. Radijsko poročilo dodaja, da se vpadne armade nahajajo tudi na Korčuli, v Angliji in po drugih deželah.

čelu policije na Krimu, izdal ukor za vse policijske komisarje v tem predelju, ker so bili tako nepredvidni, da je ta tajnost prišla na dan.

Hans Ritz, star 24 let, ki je bil pomožni poveljnik neke SS kompanije, je enako izpovedal, da so vojaki njegove stotnije morili na debelo in brez vzroka.

Vsi krivci, ki so prišli pred sodno komisijo, so imeli zagovornike, med katerimi je bil tudi znani odvetnik V. N. Komodov, ki je bil obrambni pravnik za obtožence v znanem moskovskem procesu ali "čistki".

V obtožnici, iz katere je črpal radijski govornik, je bilo navedeno, da je izpovedal obtožence Ritzlav, da so obdržali v nemški vojaški šoli v Altenbergu posebne lekcije ali predavanja o iztrebljevanju Rusov. Instrukcije, ki so jih dajali v tej šoli vojakom tajni policijski instruktorji, so bile izvajane do pike, je dejal obtoženec, ki je tudi izpovedal, da je on sam izvrševal to, kar mu je bilo ukazano po pravilih in načrtih, ki so jih vojakom dajali v tej šoli.

Tekom obravnave je bil obtoženec (Nadaljevanje na 2. str.)

Jugoslovani vstavili nemško ofenzivo

Kairo, 17. dec. — Šesta velika ofenziva nazijske armade proti jugoslovanskim osvobodilnim četam je sedaj že v tretjem tednu in kakor izgleda ni ta ofenziva pokazala dozaj še nobenega posebnega uspeha, pač pa se pod udarci Titove armade že krha na več važnih točkah.

Maršal Tito s svojimi armadami napada Nemce kjerkoli mogoče in zbira vse strategične predele, da tako nemški armadi preprečuje izvajanje hujših napadov na daljši črti.

Titovim četam je uspelo pogoniti Nemce nazaj, pri Tuzli potem, ko so zavzeli vas Živinio. Potisnjeni so bili Nemci nazaj tudi pri Rogatici, kakor je poročal radio Svobodna Jugoslavija.

JUGOSLOVANI SO SE MORALI UMAKNITI IZ KOČEVJA

V Sloveniji so se morali Titovi borci umakniti iz Kočevja, ko so Nemci vrgli v boj tritisoč mož infanterije in pa motorizano kolono.

Vkljub takim krajevim zmagam in uspehom, pa Nemci ne morejo odpreti enotne široke ofenzive proti partizanom, ker so proge zelo poškodovane in so naciji primorani, da omejujejo bojevanje predvsem na predele, kjer je dostava mo-

Washington pozdravil predsednika Roosevelta

Predsednik Roosevelt se je v petek vrnil iz Kaira in Teherana in skoraj vsi, ki so v zveznih uradih, so mu priredili zelo glase sprejem.

Takoj ko se je predsednik vrnil v Belo hišo, je imel konferenco s kongresnimi voditelji ter jim je sporočil, da poročila o svojem potovanju ne bo mogel podati kongresu prej, kot po svojem vsakoletnem govoru o državni edinstvi.

Predsednik pa je rekel, da bo v svojem božičnem govoru razpravljaj nekoliko o svojih konferencah.

Ko je predsednik stopil iz avtomobila, so ga glasno pozdravili vsi kongresniki obeh strank, tajniki zveznih uradov in načelniki raznih državnih uradov.

Predsednik je igledal izvredno dobro. Ko je stopal iz avtomobila, je rekel fotografom: "Ko bi vse to vedel, bi se bil drugače oblekel."

V Belo hišo so se s predsednikom v avtomobilu peljali njegova žena, dve vnukinji Sistie in Buzzie ter vnuk Johnny.

Ko je dospel v Belo hišo, zagledal svojega brivca, mu je zaklical: "John, ostrici se moram."

Med več kot 200 vladnimi uradniki je bil demokratiški voditelj senata Barkley prvi, ki je segel predsedniku v roke.

Predsednik Roosevelt je tekom svoje odsotnosti prepotoval več kot 25.000 milj in vsega skupaj je bil zunaj Zdr. držav 35 dni. Rečeno je, da je predsednik napravil poleg glavnih poti tudi več stranskih potovanj, ki pa niso bila uradno

KDO BO POVELJNIK PRI VPADU?

V Washingtonu zopet ugibljejo, kdo bo vrhovni poveljnik zavezniških armad, ko bodo čez Rokavski preliv vdarile v Francijo, Belgijo, Holandsko in Norveško.

Splošno se domneva, da je bil na konferenci treh velikih na to mesto izbran general Dwight D. Eisenhower. V Washingtonu je bilo zadnje meseca govorjeno, da bo šef generalnega štaba general George C. Marshall to zimo ali pa spomadi prevzel poveljstvo nad vpadnimi armadami. V soboto pa je vojaški uradni list "Army and Navy Register" prinesel vest, da bo general Marshall ostal v Washingtonu in da bo general Eisenhower odšel v London, da prevzame poveljstvo nad vpadno armado.

Kje je sedaj general Marshall, ki je bil s predsednikom Rooseveltom v Kairu in Teheranu, ni znano in tudi ni bilo poročano, če se je vrnil s predsednikom Eisenhowerjem.

ATENTAT NAMERAVAN NA "VELIKE 3"

Predsednik Roosevelt je na častniški konferenci povedal, da je bila v Teheranu skovana zarota proti življenju "velikih treh".

Prvo noč je predsednik prenočeval v ameriškem posla-ništvu, naslednjega dne pa mu je Stalin sporočil, da je bila odkrita zarota in je vsled tega predsednika povabil, da stanuje v ruskem posla-ništvu, ki je poleg angleškega posla-ništvu, medtem ko je ameriško posla-ništvu oddaljeno nad eno miljo od ruskega posla-ništvu. Tako se predsedniku Rooseveltu ni bilo treba po ulicah voziti na konferenco, ki so bile v ruskem posla-ništvu.

Kongres bo odročen

Sicer še ni bilo uradno naznanjeno, toda gotovo je, da bo šel kongres za božične praznike na počitnice. 78. kongres bo odločen jutri ali sredo in sestel se bo zopet 5. januarja.

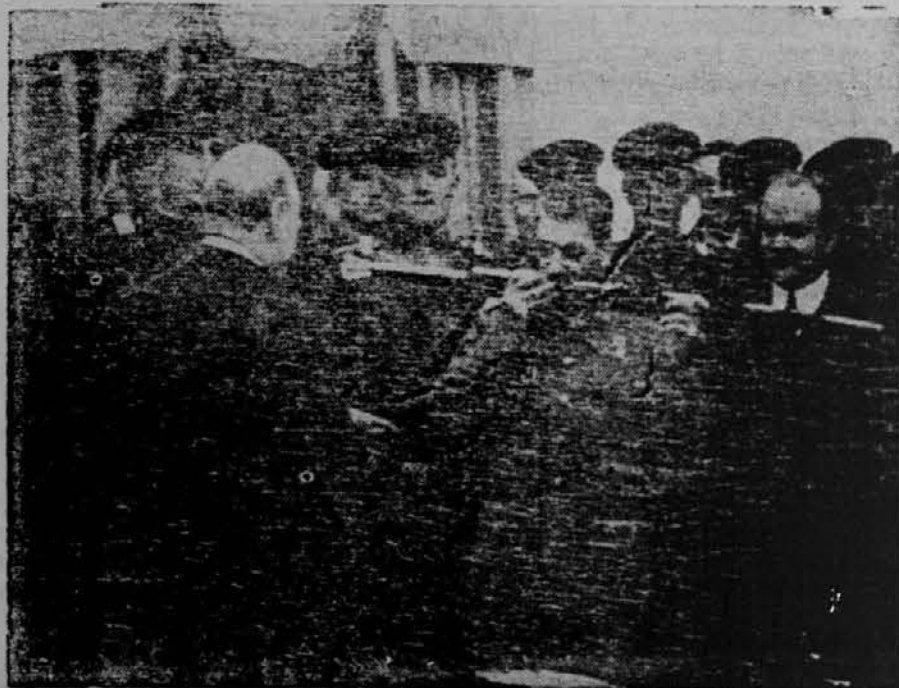
Berlin je bil zopet bombardiran

Več sto največjih angleških bombnikov je v četrtek ponoči napadlo Berlin in njegova industrijska predmestja ter so na nje vrgli 1500 ton bomb. Dva tedna je imel Berlin mir pred bombniki, v četrtek pa je bil zračni napad ponovljen, kajti zavezniki so sklenili, da središče Nemčije porušijo do tal.

Bombardirano je bilo središče mesta okoli Wilhelmstrasse, kjer se nahaja kancelerjeva palača in druga vladna poslopja. Nastalo je mnogo požarov, da se je dvigal dim visoko nad oblake.

Dajte War Bond kot darilo za Božič in pomagali boste ne samo na domači pač pa tudi na bojni fronti.

V ZNAK PRIJATELJSTVA

Ob navzočnosti najvišjih zavezniških častnikov in uradnikov je premier Churchill v izjenu angleškega naroda Stalingradu za junaško borbo poklonil meč, ki ga je izročil maršalu Stalinu. Ko je Stalin meč sprejel, ga je poljubil.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Schuler, President; Ignar Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELA LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-1243

KRALJ PETER II. IN JUGOSLOVANI

Mladi kralj Peter se ne bo vrnil nazaj v Jugoslavijo, oziroma, ako to stori, ne bo ostal dolgo na svojem prestolu.

To prorokujejo opazovalci, ki imajo jako ozke zveze s krogi, ki so bili blizu usvarjanju moskovske konferencije — a potrjuje to prorokovanje vest, ki prihaja iz Turčije, da se je Sovjetska Rusija odločila, da prizna vladno jugoslovanskih partizanov maršala Tita.

Akcija kralja Petra in njegove vlade v izgnanstvu so v Kairu propadale z veliko naglico. Prav kot grški kralj Jurij, bo morda tudi Peter moral počakati, da ostane zmagaj in počaka, da njegova ljudstvo glasuje in voli, ter ga povabi, naj se vrne —, — česar morda ne bo nikdar storilo.

Mnenje prevladuje, da bo kmalu prišlo do odločilnega spopada med Petrovim ministerskim predsednikom Božidarjem Puričem in začasno vlado, katera je bila pred kratkim ustanovljena zadaj za jugoslovanskimi gerilskimi četami pod vodstvom Tita in dr. Ivana Ribarja, ki je leta 1920. stal na čelu prve jugoslovanske konstitucionalne skupščine. Četniki Petrovega vojnega ministra, generala Draže Mihajlovića so čisto napadali partizane maršala Tita (Josip Broza).

Petrova vlada je v preteklosti uživala ugodnosti ugodnega priznanja vlad Zedinjenih Narodov, med njimi tudi Sovjetske Unije, toda že zadnje čase Anglija in Zedinjene Države sta dajale več podpore vojaškega materiala Titu kot Mihajloviću, ker so partizanske sile mnogo večje, silnejše in številnejše, ter tudi bolj borbeno.

Velik je pritisk na kralja Petra, da se pobota z novo partizansko vlado, toda izgledi za možnost takega zedinjenja so videti jako majhne. Konstantin Fotić, Petrov ambasador v Washingtonu se bo najbrže kmalu podal v letalno v Kairo. Ako Fotić ne bo vrgel Mihajlovića ven — česar pa najbrže niti ne bi hotel storiti — se Ribar pa ne more pridružiti nobeni kraljevski vladi. Nekatere poročila trde celo, da je nova vlada že proglasila republiko.

Tukajšnji opazovalci so z zanimanjem slišali, da je ameriški predsednik Roosevelt obiskal kralja Petra po obisku provizorične vlade, toda vesti, ki so prišle iz Kaira, razbujaajo vtis, da je premier Churchill prepustil vse jugoslovanske stvari zunanjemu ministru Anthony Edenu. To pa je zelo zanimivo, kajti Churchill je prej močno podpiral Petra.

Washingtonski uradni krogi navajajo pred vsem 3 poglavitne sporne točke med Puričem in Ribarjem.

1. PATRIOTIZEM. — Partizani so se borili in trpeli dve in pol leta. Oni, ki so ostali doma, prezirajo tiste, ki so zbežali.

2. POLITIKA. — Ribar ima podporo Sovjetske Unije. Petrova zaslomba je politično na desni.

3. NARODNOST. — Petrovo vlado dominirajo Srbi, Ribarjeva vlada in Titove armade pa imajo morda svojo težo nekoliko na hrvaški strani.

Lahko se zgodi, da pride do odločilnega spopada v zadevi jugoslovanskega zastopnika v italijanski komisiji. Peter se je skušal sporu izogniti s tem, da je imenoval na to mesto bana Šubišića. Izbor Šubišića je najbrže izvrstna poteza — prav verjetno je, da bodo partizani z njim zadovoljni. Poročila so trdila, da namerava Ribarjeva vlada imenovati svojega lastnega predstavnika v italijansko komisijo, toda verjetno je, da imenovanje Šubišića še ni bilo znano, ko je bila ta vest objavljena. Toda ako partizani ne bodo zadovoljni s Šubišićem, bodo zavezniške vlade morda prisiljene, da trdo nastopijo proti Petru II. — ONA.

Vsemu osebju pri listu "G. N." in tukajšnjim naročnikom, VESEL BOŽIČ in SREČNO NOVO LETO!

Chas. Sternisha

Zastopnik "Glas Naroda"

111 Miller Street

Gowanda, N. Y.

CITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zagotovijo redno doposiljanje lista, lahko gredo upravnistvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES?

POLOŽAJ OB USTANOVITVI TITOVE VLADE

(ONA) — Predsednik Roosevelta. Potem bi bilo potrebno reorganizirati vlado na tak način, da bi bili v njej zastopani sednikom Božidarjem Puričem tudi taki politiki, v katere bi katerega vlada v Kairu se ravno zdaj nahaja v velikih težavah radi novih političnih komplikacij.

Peter in Purič sta videla predsednika Roosevelta, ko se je nahajal v Kairu na konferenci glede Kitajske, a Purič ga je obiskal ponovno, po sobotni objavi provizorične partizanske vlade, na domačem ozemlju.

Vsa vprašanja glede bodočnosti jugoslovanske vlade v izgnanstvu, ki so bila že povzročila več vladnih kriz zaporedoma v teku samo letošnjega leta, so postala zdaj še neizmerno težja zaradi dejstva, da se je ustanovila neodvisna vlada pod vodstvom generala Tita (Josip Broz) in dr. Ivana Ribarja.

Formacija te vlade generala Tita nikakor ni prišla popolnoma na nečrakovano, pač pa je bil marsikdo presenečen radi trenutka, ki je bil izbran za njeno ustanovitev, namreč na predvečer velikega zavezniškega poskusa, s skupnimi močmi streti Nemčijo. Ni popolnoma izključeno, da bi Tita na koncu koncev priznal jugoslovansko dinastijo. Tukajšnji opazovalci so močno opazili dejstvo, da nova vlada kralja spleh ni omenila, ter govorila sama o sebi le kot o začasni vladi, ter uporablja izraz "delujoči" člani za vse svoje ministre.

Jugoslovani, ki so nasprotniki Puričeve vlade, nas zagotavljajo, da ima Tito že pripravljeno drugo izjavo, s katero bo proglasil Jugoslavijo za republiko. Predstavniki opozicije, ki so bili pri kralju Petru o priliki "week-enda" so mu tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

Angleži so vedno smatrali, da je kralj eden od redkih stabilitev in edinstvo v tem trojnem srbsko-hrvatsko-slovenskem kraljestvu, ter tudi ona centralna točka, okoli katere velja po vojni nanovo sezidati to državo. Ako postane kralj preveč zapleten v notranje politične spore, bo njegova važnost v tem pogledu močno trpela.

Puričeva vlada ima povsem očitno namen, braniti svojo pozicijo, ter noče napraviti nobenega koraka za sporazum s Titom. Oni, ki to politiko obsodijo, izražajo svoje pomisleke, češ, da bo kralj postal tako povezan z usodo Mihajlovića, da bo končno usoda dinastije same popolnoma odvisna od tega, kaj bo z vojnim ministrom.

NAŠA POMOŽNA AKCIJA

Zbiranje obleke za stari kraj

Kot znano, smo ameriški Slovenci takoj po vpadu nacističnih tolovajskih vojnih čet v Jugoslavijo zastutili, da bo naša stara domovina strašno trpela. Ne samo, da bo ljudstvo preganjano in mučeno ter doprineslo našlo velikanske krvne žitve, temveč bo tam nastala tudi nepopisna beda. Zato pa smo se zavedali, da bo naša dolžnost pomagati, kajti nesrečno slovensko ljudstvo nima nikogar, h komur bi se moglo z vnanjem obrniti, razen do svojih boljše situiranih bratov in sester v daljnji Ameriki. Zavedali smo se nadalje tudi, da bo naša pomoč najbolj zanesljiva, ako se za pomožno akcijo organiziramo in to nas je dovedlo, da smo ustanovili Jugoslovanski pomožni odbor, s'lovenske sekcije.

Da se v tej slutnji nismo varali, najboljši pričajo številna poročila, ki kljub strogi cenzuri in drugim zaprekam, polagoma prihajajo do nas vse od tedaj. Naše ljudstvo je bilo okradeno in oropano vsega in z velikim upanjem se obrača do vas. Potrebujemo hrane, obleke, orodja, semen, živine, poslonij in sploh vsega. Veliko bo torej treba zbrati, da bo naša pomoč res kaj zalevala. Zato, bratje in sestre, posrežite svet v žep in darujmo v to svrhu kakor največ moremo! Baš sedaj, ko so božični in novoletni prazniki, ko je skoraj vsak izmed nas nekam posebej razporejen, da kaj podari, je pravi čas, da se spomnimo tudi na naše nesrečne rojake v starem kraju.

Ker zadnje čase o pomožni akciji nismo posebno pisali, so se nekateri očitno že začeli bati

Kratka Dnevna Zgodba

IVAN CANKAR

OČIŠČENJE

Nekako pred trem leti sem jen se vzdigne visoko. — Dalje — še enkrat — še enkrat! — Vse povedati, naravnost in namah, to je sila, ki goni človeka ne- prestano k novemu delu, mu ukazuje, da išče brez miru no- vih oblik in novih izrazov.

"Ni mi čisto jasno, kaj je tisto 'vse'. Občuti edinost, da bi se zadušil, če bi ne go- voril naglas." Kraigher mi je rekel nekoč, da stori umetnik operacijo na svoji duši, kadar ustvari umotvor. Kar se je bilo nabralo trpljenja in radosti, iz- kustva in spoznanja ter se iz- čistilo in utrdilo v njem, mora izluščiti, čeprav nasiloma in v bolečinah, da ne umrje od tes- nebe.

Ko je delo dovršeno, ko se je počela vročica, trudno se vda- la napetost duha, zadremleje sr- ce notolajeno in ozdravljeno.

Za hip, komaj za uro. Ni se še posušila tista na debeli črti pod zadnjim stavkom, za- ploje dvom.

Kaj morda ni povedal na- tanko tistega, — kaj sem po- zabil! In dvom je strah.

Mi ost božja, ne le da natan- ko tistega nisem povedal — prav ničesar nisem povedal. — Vse s'm pustil ob strani, vsi zaupal, mirno sem besedoval kakor tisti nesrečnik, ki je na- meraval razodeti ljubezen, pa je govoril o vremenu!

In poleg strahu je bolesten — stam.

Tako nisem ravnal le vsled svoje nemoči, temveč tudi za- radi svoje strahopetnosti, radi obzira do ljudi in do ogledala. Komaj sem napisal prvo besedo, sem spasil svoj obraz, ho- tel s'm ga napraviti drugač- nega, lepšega, kakor je v res- nici; spasil sem svoje misli, ho- tel sem jih povišati; spasil svo- je srce, to pegasto, hotel sem ga obzariti s čisto glorio. Prvo in poglavito je človeku odkri- to: čisto; če nisem bil prav iz- pregovoril, pa se mi je prevali- la v hinavščino.

Iz dvoma, strahu in sramu, iz notrtosti in samopoznanja se izvije porum, v bolesti ponla

hanja, ogledalo je zagospoda- rilo nad njim, ukanilo ga je za svobodo.

Čez noč, kakor iz močvirja, so vzklikle nizkotne strasti, ki jim pod svetlim opoldanskim solncec ni bilo ne prostora, ne življenja. — Človeško govo- rico je hotel slišati, ljudi je hotel videti, poleg sebe jih je hotel imeti, mnogo in tako bli- zu, da je čutil sapo njih ust; zakaj ljudje so mu bili ogleda- lo, v katero je strmel, v kate- rem je razodeval svo lokavost hudobnost in hinavščino svo- jega novega bitja.

Njegove oči so se čudežno iz- izstirile; grbo, ki je prej ni o- pazil, je ugledal zdaj že zdalec na sami senci; smislost je za- kotil pod najspodobnejšo oble- ko, greh je zasail za oltarjem. Noben pogled mu ni bil skrit in vsak mu je bil sumljiv. V bolesti, ki ga je bičala z jerme- ni, je pljuval nevoščljivost na- tolečevanje in sovraštvo v obra- ze svojih najbližjih. Ker ni bi- lo mira, ni bilo več mere v njem; brez mere je ljubil in ko- jnat brez mere sovražil, brez mere zaupal, brez mere sumil; preosebno, čeznaravno je ma- homa planila kvišku samoza- vest, planila moč ter se tisto uro treščila v brezno trepeta- joče maodušnost. Darove, ki so mu bili dodeljeni, je delil prej z obema rokama, delil je od svojje izobilice radost in lju- bezen tudi zdaj je delil z obe- ma rokama, vsakomur in na vse strani; skropil je trup, ki mu je brizgal v lice nazaj.

Poglavito pa je bilo, da je hotel videti. Videti, kaj da je mladost in kako se razkazuje, kaj da je staranje in starost, kaj da je maščevanje in smrt. Ogledaval je ljudi s predri- vim pogledom — strahu, zavi- sti in nemega, na dnu koprne- čega upanja; preizkušal jih je, zapeljal, da bi izvalil iz njih skrivnosti; kakšno skrivnost, sam ni vedel.

Ali človek mu je bil prema- lo; vsaka stvar in stvarica je hranila, skrivala in razodevala skrivnost rojstva, mladosti, umiranja in — smrti; videl je prašek na cesti in solnce na ne- bu, videl je družbo krog sebe, narode, ki so bili in bodo, zem- ljo in vesoljnost, videl, kako se- pne življenje in pada nepre- stano v silnem toku. V vsem in vsakem pa je videl sam se- be in svojo brezkončno brid- kost.

Kaiti nad vsem kar je delal mislil in čutil, nad strahom, — bupom in upanjem, nad zlobo in zavistjo, nad vsem samomu- ženjem je bila razprostrta noč, težka žalost, nepremična, ne- bo od kamna.

Videl sem ga takega, ko je bil čisto sam pod tem strašnim nebom; le trenotek je bil, ali kar sem takrat videl in slišal, me je presunilo do dna srea.

Kakor so šle misli svoje tr- do in mračno pot, tako je šlo z njimi telo, priklenjeno nanje. Koj v prvem tenotku, ob pr- vem dvomu — pod senco preve- ga strahu, so se mišice zganile so bolestno vztrepetale, omah- nile. Vsaka huda misel je bi- la kakor guba na licu, siv las na glavi in bradi. Vsak korak do spoznanja in odreševanja je bil tako velik in težaven, da so se kolena prav kmalu tresla in šibila; in pod bremenom bridkosti se je hrbet naglo kri- vil.

Bil je zdaleč kakor tisti bol- nik, ki je toliko časa sanjal, da je Alfonso, kralj španjolski, dokler mu ni bil zares popolno ma podoben v obličje in govo- rico. Starost mu je bila nasi- loma segla v pamet, segla mu je v dušo, pogledala mu je iz mračnih oči, d'hnila mu je nena- doma z lic, že je pohrkavala iz ust — v veži je zbijala krato.

Nekako pred tremi leti s'm bil zaspeval to dramo. Marsi kaj se je pripetilo v tem času, mnogokaj sem doživel: starel- sta mi ni dal mira, prikazal se je iznenada in me spomnil na- som; ogledaval se je brez ne-

KAJ POMENI GIBALTAR ZA ANGLEŽE

Z vojaškega pogleda Gibral- tar ni več tisto, kar je bil. To velja kakor v krajevnem, tako tudi v splošnem pogledu. Fran- kova Španija ni več slabotna. Nemški vpliv sega danes ne- posredno do Pirenejev. S tem se seveda ni rečeno, da Špa- nija ni več odvisna od Angl- žev. Angleži še vedno lahko nadzirajo španski uvoz po mo- rju in je to najbrž tudi vzrok, da se Španci še niso odločili za vojno proti njim.

V vojaškem pogledu so si Španci ustvarili enotno, v dr- žavlanski vojni trdo prizku- šeno armado, ki je potrdila zgodovinsko samozavest ne- kdanje španske sile. Nova Špa- nija težko prenaša vojaške o- mejitve, bodisi na jugu, bodisi na severu gibraltarske ožine. To je pokazala svoječasno, ko je prevzela oblast v Tangerju. Proti taki samozavesti Špa- niji, ki težko čaka tistega tre- nutka, ko bo prišel v njeno last tudi Gibraltar, in ki ima vse obljube za podporo in pomoč od strani velesil osišeča, proti taki Španiji seveda Gibraltar nima takga pomena, kot ga je imel nekoč. Ši pa bi zopet predalec, če bi trdili, da je Gi- braltar za Angleže sploh izgu- bil pomen. To bi se zgodilo le takrat, če bi prišlo do oborože- nega spora med Anglijo in Španijo. V moderni vojni bi bila angleška trdnjava vendar le premajhna za uspešno ob- rambo pred špansko vojsko.

Težko in srednje špansko top- ništvo lahko doseže gibraltar- sko pristanišče. V času zrač- ne vojne je že težko preskr- bovanje gibraltarske posadke z živili in municijo, vedno ogroženo od nasprotnikovega letalstva. Hrana in municija pa mora skoro v celoti prihaja- ti od zunaj. Odločno prema- lo je v skalnati trdnjavi pitne vode. Francosko in italijan- sko letalstvo je dokazalo, da lahko napade Gibraltar tudi ta- krat, če Španija ni v vojni. To pomeni, da angleške ladje v gi- braltarskem pristanišču niso novsem izven nevarnosti. Če bi se primerilo, da bi Gibral- tar res padel, bi pač Angleži m- zaenkrat preosta'a za ohrani- tev zveze z bozato Indijo stara- not okoli rta Dobre nade. An- gleška blokada pa bi bila v no- tranjosti Sredozemskega mor- ja neučinkovita.

Vesel Božič — Srečno Novo leto

Družina Anton Kebe

Coraopolis, Pa.

Vesel Božič — Srečno Novo leto želi —

Vence Palcich

Zastopnik "Glas Naroda"

Coraopolis, Pa.

Vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem želiva prav vesele božične praznike ter srečno Novo leto 1944

Anthony in Ančka Svet

Brooklyn, N. Y.

NOVA IZDAJA

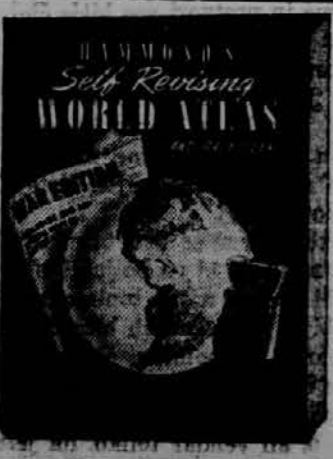
Hammondov SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako po- trebni, da morate slediti da- našnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "GLAS NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Get in the Fight — Work at WRIGHT

HUSKY MEN

WANTED FOR

MODERN FOUNDRY

STARTING EARNINGS

\$44.20

for 40 hour week

It pays to work at WRIGHT

- ★ Time and one-half for overtime
- ★ Double time for seventh day
- ★ Bonus for night work
- ★ Hospital Insurance Plan
- ★ Group Insurance

Essential workers need release statement

WRIGHT EMPLOYMENT CENTER

TIMES SQUARE — 46th St. and Broadway

2nd floor of 1560 Broadway Entrance on 46th Street

Open: 9:00 A.M. to 8:30 P.M. — Mon. & Fri.

9:00 A.M. to 5:30 P.M. Tues, Wed., Thurs. & Sat.

PATERSON, N. J.

Employment Division - 245 Park Avenue
Public Service Buses No. 38 and 54 from
Paterson City Hall stop at our door.

WOOD RIDGE, N. J.

Employment Office - Administration Bldg.
Public Service Bus No. 68 or Olympic
Line Buses pass the Wood Ridge plant.

WRIGHT AERONAUTICAL CORPORATION - PATERSON, N. J.

Builders of Cyclone and Whirlwind Aircraft Engines

Vesele Božične praznike in Srečno Novo leto Vam želi —

LOUIS PIRNAT

Babylon, L. I., N. Y.

Se imate čas razveseliti svojega prijatelja za Božič

Pošljite nam \$2.50 in mi mu bomo v Vašem imenu pismeno voščili božične praznike, poleg tega mu bomo pošiljali tudi štiri mesece "Glas Naroda."

Uverjeni bodite, da bo Vašega voščila in božičnega daru resnično vesel.

Uporabite ta naročilni listek

"GLAS NARODA"

216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Pošljite za _____ mesece "Glas Naroda"

na naslov: _____

Moje ime je: _____

Moj naslov: _____

Tukaj priložim M. O. za \$ _____

Pričinite pošiljati dne _____

Za 4 mesece \$2.50; za pol leta \$3.50; za celo leto \$7.

Note

KLAVIR

ali

za

PIANO HARMONIKO

35 centov komad —

3 za \$1.—

- * Breezes of Spring
- * Time of Blossom (Crescent čas)
- * Po Jeseru
- * Kolo
- * Tam na vrtni gredi
- * Maribor Walts
- * Spravaj Milka Moja
- * Orphan Walts
- * Dekle na vrtni
- * Oj, Marica, pogitaj
- * Barčica
- * Mlad kapetane
- * Gremo na štajerske
- * Štajerila
- * Happy Polka
- * Ča na tujem
- * Slovenska Dance
- * Vanda Polka
- * Zidana marela
- * Veseli bratci
- * Ohio Valley
- * Sylvia Polka
- * Zvedel sem nekaj
- * Ko pilišca ta mala
- * Pojdi z menoj
- * Dol a planina
- * Kadar boš ti vdrat šel

35 ZVEZEK 10 SLO- VENSkih PESMI za piano-harmoniko za \$1.

Po 25c komad
Moje dekle je še mlada
Barbara polka

Naročite pri:
Knjižarni
Slovenic Publishing Co.
216 W. 18th Street
New York 11, N. Y.

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN — Spisal: F. S. FINZGAR.

79

V kratkih, neslišnih korakih so bili na znani stezi pri vratih, kjer so prej vstopili. Ko jih je zagledala senca vojaka, se je zganila, in šla tiho za njimi. Prišli so do druge straže, tudi ta se je okrenila in jim sledila. Priden so prišli do morja, so se odklonili od temnih grmov še tri sence in vse so kakor brez volje, gnane s čarovniško silo, krenile na stezo za begunci.

Ko so se zasvetili v temi beli stebriči ob stopnicah k morju, je Epafrodit polglasno izpregovoril:

"Hvala ti, Kristus, Rešitelj!"

Ali v istem trenutku so se oglasili trdi koraki, iz teme je udaril svetel meč in po vrhu se je razleglo z glasom zapovedujočega častnika:

"Kdo? — Stoji!"

Zalotil jih je nadzirajoči častnik, ki je prišel ob nenavadni uri na vrt do straže.

Epafrodit je odskočil pred ostrino meča, zrak je zasícal, udarec ni zadel. Bliskovito se je dvignil sivi pramen svetlečega jekla, da bi udaril po Iztoku, ki je v goji tuniki šel za Epafroditom. Ali takisto bliskovito se je vzpel iz grmovja temne sence trgovčevih sužnjev, ki so bili pripluli z velikim čolnom in čakali v zasedi, ako bi bilo treba pomoči.

Navali so od zadaj na častnika in ga podrli.

"V čoln!" kričnje Epafrodit in potegne Iztoka za seboj po stopnicah. Skočila sta vanj tudi Numida in Spiridion.

"Odrini!"

Šajka se je zagugala na vslovih.

Padli častnik je zaklical na pomoč. Begunci v čolnu so stisnili tek straž od raznih postojank prostranega vrta. Zazvenčalo je jeklo, zapokali šlemi, krič, hruse, padanje in pljuskanje vode. Pet stražarjev Slovenov, ki niso zabranili Epafroditu vstopa, ki so mu pri begu sledili in bili takisto namenjeni pobegniti z Iztokom, vsi so priskočili na pomoč sužnjem.

Iztok se je stresal v čolnu od koprnenja, da bi udaril tujci. Prsti na desnici so se mu krčili, kakor bi iskali ročnice, pa so otipali le konce verige, ki mu je visela od vratu.

Vsi so molčali v vročini. Epafrodit je nastavljal uho, da bi po hrupu razbral izid boja. Udareci so ponehali, krič je utihnil, bolesten stok se je priplazil zdaj po morju do njegovih ušes.

"Zmagali!" izpregovori prvi Numida.

"Veslaj!" zapove ostrce Epafrodit.

Numida je zgrabil veslo in pomagal močnemu sužnju. Šajka je letela kakor postrv.

Ko ni bilo ničesar več slišati, se je sklonil Iztok do Epafroditove roke in jo dvignil k ustnicam. Grk je začutil dve gorke kaplji, ki sta mu kahlili iz oči junaka na drobno desnico.

"Gospod, brezmejen je moj dolg!"

"Plačal sem ti svojega!"

Iztok mu vnovič poljubil roko, pomolil in nato s tremi se glasom vprašal:

"Kje je Irena?"

Vsa duša, srce (vse življenje je trepetalo iz te besede.

"Otetja, Iztok! Ni je v Bizancu!"

Iztok se je uklonil, da so se drgetajoča kolena dotaknila poda v čolnu, in položil glavo na mehki bisus Epafroditovega naročja.

"Kristus naj ti plača, bogovom žrtvujem zato, jaz ti ne morem plačati!"

Grka je ganilo. Z obema rokama je prijel Iztokovo glavo.

"Iztok, kakor ljubeč Irena, kakor biser je bom čaval tebi. Ne vprašuj, kje biva. Zakaj tvoje srce bi pozabilo nase in šlo zanjo v pozibel. Tako mi Krista, objameš jo! Zaupaj Epafroditu! Ona je vredna božje ljubezni, zato jo čuva Bog!"

"Jo čuva Bog —"

Zamišljeno, z vero in dvomom je ponovil Iztok te besede. Vsi so obmolknili. Na licih mogočna skrivnost, svečanost in upanje.

Le Numida se je smehljala od žarčnega veselja in se skrbno ozirala po velikem čolnu.

Dospeli so v pristan Grkove vile. Numida je gledal nazaj in z očmi prebadał nočne temino.

"Prihajajo," je izpregovoril glasno, ko so stopali iz čolna. Šele tedaj se je zganil na dnu čolna čepeti Spiridion. Zobje so mu škepetali od silnega trepetu, vrečo z denarjem je pritiskal krčevito k sebi.

"Gospod, plačilo!" so bile prve besede, ki jih je izpregovoril.

"Kako se vrneš? Zakaj si prišel?"

"Plačilo, gospod plačilo mi daj, pote mpobegnem!"

"Pobegnem?" se je začudil Epafrodit.

"Ne morem nazaj, ne upam. Ko si ti otel Iztoka veig sem zagledal smrt. Zbežal sem po denar, kar sem si ga mukoma prihranil." Stisnil je vrečo še tesneje k sebi.

"In sedaj utečem, gospod! Daj mi plačilo. Tisoč, si rekel tisoč zlatih!"

"Dobiš, še več dobiš! Hočeš z menoj?"

"Prosim, milost mi izkaži!"

"Numida, Spiridion na naj prepeljejo na jadrnico! Tam dobiš plačilo in pobegneš z menoj!"

V tem se je približal veliki čoln, katerega so gnali zmagovalci z vso močjo. Nekaj sužnjev je padlo. Sloveni voljki niso bili ranjeni.

"Brž na konje!"

Spustili so se vsi po strmini proti hlevu. Tam jih je čakalo petnajst vrlih paintincev, Slovenov, v krasni opravi jezicev. Dva in dvajset osedlanih in obrzanih konj je hrzelo in tolklo s kopiti.

Med voljki je bil tudi Radovan. Na glavi je imel polzlacen šlem, na prsih srebren oklep.

Epafrodit se je zoden veselo nasmehil, ko ga je zagledal v vojni konjeniški opravi, kako je široko razkoraken nerodno stal in čakal.

Ko je opazil stare Iztoke, bledega, v sprhneli tuniki, z verigo okoli vratu, je zletel k njemu, ga stisnil z nerodnimi rokami na prsi, da je rožljala veriga po oklepu, in goščal v solzah.

(Nadaljevanje prihodnjaj.)

KAKO SE JE POGREZNIL FAŠIZEM?

(Po "Bazovici")

Švicarski listi prinašajo na podlagi verodostojnih prič in dokumentov izpničane podrobnosti o klaverno-zabavnem slovesu Mussolinija in neslavnem koncu italijanskega fašizma.

Fašizem in njegov krvavi ustavitelj bosta v zgodovini slovenskega naroda zapisana s črnimi črkami in bosta vsem slovenskim pokoljenjem služila kot najresnejši opomin v vseh naših bodočih odnosih do Italije. Dobre knjige italijanskih zločinov v zadnjih dveh desetletjih so napisane in sleherni Slovenci in Jugoslovani bi morala do podrobnosti poznati najžalostnejše poglavje novejšje jugoslovanske zgodovine.

Da bi bila slika fašizma in njegovega glavnega kolovodje popolna, je potrebno, da poznamo tudi njeno zadnje poglavje.

Italija pred državnim udarom.

Z vdorom zaveznikov na Sicilijo so se notranje napetosti v Italiji samo še poostrele. Široke ljudske množice so sicer v notranje političnih vprašanjih zadržale tudi v teh dneh — od samih porazov zaledenelo otolopost, ali so zato ostanki preživelih strankarskih skupin delali s polno paro. Strankarske silnice so se strnile predvsem v dve skupini. Prva je našla svojega odrešenika v osebi maršala Badoglija. Ta skupina ni imela nobenega izdelanega ideološkega programa, pač pa je — po laški navadi — hotela v zadnjem trenutku rešiti to, kar se še rešiti da. Okrog nje so se zbrali bivši fašisti, katerim je Mussolini zlezal čez glavo. Spoznali so, da je fašizmu za vedno odbrenkalo, za to, so po receptu "volta la bandiera" obrnili skrahiranemu cesarju hrbet.

Drugi skupini sta stala na čeln Grandi in Federzoni, oha tudi še v naprej pravoverni fašista. Ta skupina je hotela za vsako ceno rešiti fašizem, zato pa žrtvovati Mussolinija.

Obe skupini sta samo čakali, na ugodni trenutek za državni

udar. Italijanski kralj, ki je v zadnjih 20 letih igral mizerno vlogo Mussolinijevega lakaja, se je naslanjal na Badoglija. Pri tem pa je držal tudi še drugo železo Grandi-Federzoni v ognju. Grandiju je nekaj dni pred zaveznikiškim vdorom na Sicilijo obesil okrog vratu "Annunziato."

Maršal Badoglio je užival v Italiji precejšnjo priljubljenost še izza prve svetovne vojne, posebno pa zaradi svojih uspešnih ali ne vitezkih podvigov v Abesiniji. Ta laški maršal ni bil seveda v ničemer manjši fašist od ostalih, bil pa je — vsaj tako pripovedujejo — velik nasprotnik italijanskega ljubimkanja z Nemci. To je tudi verjetno, kajti maršal je v prvi svetovni vojni iz neposredne bližine občudoval moč in silo zaveznikiških narodov in je zato tudi nastutil, kakšna usoda čaka Italijo, ki je priklenjena na prusjaško verigo. V svojih političnih podvigih se je Badoglio navezal na odvetnika Bonomija, bivšega predsednika italijanske zbornice in znanega social demokrata, ki je poleg tega tudi še velik zagovornik monarhije.

Skupina Grandi Federzoni je štela med svoje privržence barona Acerba, Bottaija, de Stefanija, Bastianinija, grofa Ciana, maršala Puppa in de Vecchia.

Kralj Viktor Emanuel je pogostokrat sprejemal Grandija in Federzoni, ki sta ga nagovarjala, naj osebno poseže v razvoj dogodkov in pozone Mussolinija. Kralj pa se je izgovarjal, da je za to potrebno sklicati Veliki fašistovski svet. Če bi ta Mussolinija pustil na cedilu z doseženo profimussolinijansko večino, potem bi se naš lahko znebili Mussolinija. Duče je dobro vedel, kaj ga čaka, zato je stalno odklanjal sklicanje Velikega fašistovskega sveta, ki že od leta 1939 dalje ni več zasedal.

Obe skupini sta ločeno smatrali, da bo ura njihovih podvigov udarila takoj drugi dan, ko se bo duče poslovil od Hit-

lerja na napovedanem sestanku v severno italijanskem mestu Feltre pri Benetkah.

Zadnji sestanek Hitlerja in Mussolinija

Postavljen pred izredno težak položaj v Siciliji, se je Mussolini v drugi polovici julija odločil, da zaprosi za pomoč Hitlerja. Duče je pri tem mislil zlasti na orožje in municijo. V tem času je imela Italija še dovolj vojakov, ki so bili izvežebani za upravljanje z nemškimi orožjem. Hitler pa ni bil tega mnenja. Z orožjem je hotel poslati v Italijo tudi nemške vojake. Da bi oba diktatorja razčistila vsa nesoglasja v teh vprašanjih, je bilo dogovorjeno, da se bosta sestala v severni Italiji 20. julija.

Mussolini se je odpravil na pot v družbi večjega števila višjih častnikov, ki jih je vodil general Ambrosio, ki je še danes načelnik italijanskega generalnega štaba. (General Ambrosio je bil pozneje odstavljen. — Op. ured.)

Sestanek v malem mestecu Feltre je bil zelo voharen. Razgovori so pokazali, da Nemci ne more oziroma noče prihiti Italiji v pomoč v tisti obliki, kakršne si je želel Mussolini. Po dveh urah razgovora — tako zatrjujejo priče — se je Mussolini strahovito razjezil in ob razstanku s Hitlerjem, prostaško zaloputnil vrata. Sestanek je popolnoma propadel.

Povratak Mussolinija v Rim

Ko se je Mussolini vrnil v Rim, se je znašel pred položajem, ki ni kazal nobenega izhoda.

Končno so 24. julija zvečer sklicali Veliki fašistovski svet.

Ko sta za to zvedeli obe skupini, so pričela na obeh straneh mrzlične priprave za naskok na Mussolinija in za njegovo končno odstranitev. Grof Grandi je izdelal načrt dnevnega reda, ki so ga podpisali naslednji člani fašistovskega sveta: Grandi, Federzoni, De Bonno, de Vecchi, Ciano, de Marsico, Acerbo, Pareschi, Cianetti, Ballo, Gottardo, Bignardi Albini, di Stefani, Rossoni, Bottai, Marinelli, Alfieri in Bastianini. S pomočjo teh podpisov je Grandi potisnil Mussolinija v ogromno manjšino. In njegov konec je bil samo še vprašanje nekaj ur. Grandi je trdno računal, da se bo povzpela dučejevo mesto in pri tem popolnoma prezrl, da se bo z Mussolinijem pogreznil tudi fašizem.

(Nadaljevanje prihodnjaj.)

PRIPOROČLJIVO BOŽIČNO DARILO

The Modern Encyclopedia

V ANGLEŠČINI

22,000 Razlag . . . 1,100 Slik

Najnovejša svetovna Encyklopedija, v kateri more vsakdo kakoršnegakoli poklica najti razlage vsake besede spadajoče v njegovo stroko.

Cena sedaj \$4.-

(Poština in zavarovalnina plačana.)

Knjiga vsebuje 1176 strani in je okusno v platno vezana. — Skoro neverjetno je, da je mogoče tako najpopolnejšo knjigo dobiti za tako zmerno ceno.

Knjigarna Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

TO KNJIGO BI MORAL IMETI TUDI VSAK DIJAK NA RAZPOLAGO

SEDAJ LAHKO DOBITE

LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI

pisatelja Louis Adamič-a

ZA CENO \$2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki je zbudila pozornost vsega ameriškega naroda, da je pisatelj nasvet, kako bi bilo mogoče po sedanjih vojni pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naselenci v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najbogatejšo državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da Združene države pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihovega sijaja in moči. Pot na dve strani — kakor bi se mogel naslov knjige prestaviti iz angleščine — je jako zanimiva knjiga in jo priporočamo vsakemu, ki razume angleško.

"What's Your Name"

"Človeški odgovori na vprašanje, ki se tiče sreče milijonov . . . Čitanje te knjige je bogato plačano." — Tako se je izrazil veliki ameriški dnevniki o tej knjigi.

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Posiljam Money Order za \$..... za lastnoročno podpisano (1) knjigo (1):

Moje ime

Št., ulica ali Box št.

Mesto in država

"Glas Naroda"

216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

KNJIGARNA Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York City

Andrej Ternovec

Spisal Ivan Albrecht

Cena 50 centov

Filozofska zgodba

Spisal Alojz Jirasek

Cena 50 centov

Ko smo ali v morja bridkosti

Spisal Rev. K. Zakrajšek

Cena 50 centov

Knjiga pripoveduje, kako je Hitler nastavljal limonice in sanjke in pripravil "strup" na Jugoslovane in njihovo državo še dolgo prej kot jo je napadel.

Knjiga je v platnu vezana in ima 207 strani.

Cena \$2.-

Godol državljani naj naroliže

Knjiga —

"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES" V tej knjigi so vsa potrebna in skrbna nasvetja.

Cena 15 centov

Listki

Spisal Ksaver Meško; 144 str.

Cena 70 centov

Malenkosti

Spisal Ivan Albrecht

Cena 75 centov

Živi izvir

Spisal Ivan Matičič

Knjiga je svojevrsen pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v trinaestih dolgih poglavjih opisanih trinaest celov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovstvu do današnjega dne.

18 poglavij — 413 strani V platnu vezano

Cena \$2.-

Državlanski priročnik

(V slovenščini)

Knjižica daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljani.

Cena 50 centov

POUČNI SPISI

Pohorske poti

Spisal Janko Glaser

Cena 50c

Angleško Slovensko Berilo

(F. J. Kern) — Vesna knjiga

Cena \$2.-

Knjiga o dostojnem vedenju

111 strani. Cena 50 centov

Mlekarstvo

Spisal Anton Peve. 8 slikami. 165 strani. — Knjiga za mlekarje in farmerje v splošno.

Cena 50 centov

Obrtno knjigovodstvo

258 strani. esana. — Knjiga je namenjena v prvi vrsti na stavbo, umetno in strojno knjižničarstvo ter šolstvo.

Cena \$1.-

Ako naročite knjigo, priloge k naročilu U. S. državnega Canadian Money Order za omenjeno svoto. Manjše svote, lahko pošljete v U. S. znakih po 2. državnemu 3 centu.